

Bij snoeien in Dikkele. Het platteland moet niet gereduceerd worden tot iets om in het weekend naar te komen kijken.

OP BEZOEK IN DIKKELE

De immigranten redden het dorpsleven

Dat er echte mensen leven op 'den buiten': journaliste Kaat Schaubroeck vond eerder deze week dat ze dat eens moest zeggen, nu de dorpeling in de discussie rond de betonstop wordt herleid tot een sjabloon van een probleemgeval (dS Avond 5 december). Wij trokken naar haar dorp, Dikkele (Zwalm) in de Vlaamse Ardennen.

EVA BERGHMANS FOTO'S FRED DEBROCK

DIKKELE | 'Ik had nooit gedacht dat ik zou gaan breien,' zegt Godelieve, die onderweg is naar de 'breiclub'. Twee jaar geleden, op haar tachtigste, is Godelieve verhuisd naar Dikkele, na de dood van haar man. Ze heeft in Genève gewoond, in de VS, in Zuid-Afrika, en in Brugge, pal in het stad; ze wist niet of ze zich zou thuisvoelen in een dorp met nog geen 180 inwoners. 'Waar gaan die mensen het over hebben, vroeg ik me af. Maar hier wonen heel veel soorten mensen, met veel interesse in de wereld. Tijdens het breien, praten we over de actualiteit, over boeken, over kunst. Dat is hier geen geïsoleerd dorp meer.' Een goede boekenwinkel, dat mist ze. Maar voor de rest is ze best tevreden in Dikkele. Het helpt dat ze het dorp al een beetje kende, via haar dochter, die er al langer woont.

Vroeger was het niet beter, maar wel anders. 'Het dorp was als één grote familie', zegt Raphaël.

De voorbije 35 jaar heeft de bevolking van het dorp zich langzaam vernieuwd, vertelt Raphaël Van Herpe. Hij is net bij zijn zus op bezoek geweest, met haar 88 jaar de oudste van het dorp; Maria, die de 91 haalde, is pas gestorven. De oude bevolking sterft onvermijdelijk uit, geven Raphaël en Lutgart aan, 'in onze straat wonen nog hooguit drie of vier autochtonen'. Aan de overkant komen nieuwe burens en wat verderop komt wielrenster Jolien D'Hoore binnenkort wonen. Lutgart is blij met dat nieuw volk, al hoopt ze dat ze van het type zijn dat zich wil integreren. 'Veel van de jonge mensen die hier de jongste jaren komen wonen zijn, integreren zich niet. Ik snap dat, ze gaan met twee werken, moeten 's avonds koken, zijn moe. Maar je integreren kost niet veel moeite. Je moet alleen maar goeiedag zeggen, de rest gaat vanzelf.' Ze weet nog hoe het was, toen ze zelf arriveerde, vanuit Sleidinge, 'het stad', zoals haar man plagend zegt. Hoe blij ze was toen een vrouw uit het dorp haar als eerste 'Lutgart' noemde, in plaats van 'madame'. 'Ik had mijn best gedaan om me aan te passen: ik sprak algemeen Nederlands, maar hier sprak iedereen dialect. Dus wij ook.'

Raphaël en Lutgart willen niet gezegd hebben dat het vroeger beter was. Anders, dat wel. Het dorp was als één grote familie – 'Als er miserie was, werd er geholpen. Als er reden tot vieren was, deed iedereen mee' – en als molenaar zat Raphaël er middenin. Iedereen passeerde. Niet alleen bij hem: het dorp had winkels, een school, een brouwer, vijftien (!) cafés. De kerk was nog in bedrijf – 'als er een nieuweling in het dorp was, kende iedereen hem vanaf de eerste zondag'. En de hoogtepunten in het jaar waren de feesten. Of ze nu van de Boerenbond of de KVLV waren: iedereen was er altijd. 'De Bierfeesten, dat was echt ambiance. Luv' is hier nog geweest, en Salim Seghers, The Strangers, Will Tura.'

Spaarkas van De Wever

Maar de brouwer is gestopt, hij had geen opvolger. De kerk is gesloten. Van de cafés zijn er nog twee open, waarvan eentje alleen op zondagvoormiddag. De school is nu een vakantieverblijf voor kinderen – en een doorn in het oog van een van de inwoners van het dorp, N-VA-politicus Louis Ide, die 55 extra bedden in een dorp van nog

'Het is hier niet moeilijk om je te integreren. Een paar keer pinten pakken met de autochtonen op zondagochtend volstaat'

LOUIS IDE

'Immigrant' in Dikkele

geen 200 man een scheefgetrokken situatie vindt. Het hele dorp kent hem, net als het verhaal van de burenruzie. Niemand lijkt erover te vallen. Ide is een schoolvoorbeeld van een geïntegreerde 'migrant', zoals Raphaël de nieuwelingen graag noemt. Komt in beide cafés – onlangs nog in het gezelschap van Bart De Wever. 'Die noemde het hier nog een écht Vlaamsch café', zegt Eddy, de uitbater van de Casino, waar de stoof brandt en een groep wandelaars aan de pannenkoek zit. Maar even goed kun je midden in de nacht nog in de Casino terecht, als alle cafés in de verre omtrek al lang gesloten zijn.

‘Je moet gewoon een beetje moeite doen, de mensen zijn vriendelijk genoeg’, vertelt Louis Ide, die in 2009 in het dorp kwam wonen. ‘Als je op zondagvoormiddag een paar keer een pint gaat pakken met de autochtonen, in De Poezenelle, dan vragen ze of je lid wil worden van de spaarkas van De Wever. Dat heeft niks met mijn baas te maken, de vroegere brouwer in het dorp heette zo. En met de interest gaan de spaarders één keer per jaar eten. Tegenwoordig moeten we wel opleggen.’

Kaat Schaubroeck voor De Casino, waar je ook nog midden in de nacht terecht kan.

Courgette aan de deur

‘Feesten zijn van belang. Zonder feesten wordt het een slaapdorp,’ zegt Kaat Schaubroeck, wiens man het tot in het bestuur van de spaarkas geschopt heeft, hoewel ze nog maar zes jaar in Dikkele wonen. Schaubroeck en haar man hadden het zich voorgenomen bij hun verhuizing: ‘We wilden ons smijten, we wilden de mensen in het dorp leren kennen. De eenvoud van contacten: dat is een van de dingen die me zo’n deugd doen. De courgette die ongevraagd aan je deur ligt. Ik ben opgegroeid in een dorp, en heel veel dingen van vroeger komen terug. Plukken, met je handen in de aarde wroeten, vuil zijn.’

‘Dat is de kern van een goed dorp: dat je met elkaar praat’

De rust, de ruimte, een gevoel van vrijheid ook: het is de meest aangehaalde reden om in te wijken. Toch is het ook net door de inwijkelingen

dat het sociale leven weer aantrekt. De kerstmarkt komende zondag is een initiatief van het D’Heksels Dikkels Genootschap, met Marleen Vanden Broecke als een van de voortrekkers. Ze kwam in het dorp wonen in het legendarische jaar 1988, toen Dikkele zijn duizendste verjaardag vierde, met een bloementapijt, moto’s met sidecars, veel volk, veel ambiance. ‘In de jaren negentig is die feestcultuur uitgedoofd. Daarom dat wij tien jaar geleden zelf dingen gaan organiseren zijn.’ Vier- tot vijfhonderd man trekt de kerstmarkt. Het kerstconcert, een organisatie van het bevriende Dikkelse Cultuur Genootschap, trekt er tweehonderd. ‘Er is nood aan momenten om elkaar te ontmoeten’, zegt Marleen. ‘We koppelen aan de optredens ook altijd een drink, mensen komen om te babbelen. Dat is de kern van een goed dorp: dat je met elkaar praat.’

‘Het zijn tegenwoordig vooral de migranten die dingen organiseren’, zegt Raphaël. Hij doet altijd mee, zoals onlangs met de Zwalm Games, waarbij alle deelgemeenten van Zwalm het tegen elkaar opnamen. De ploeg van Dikkele protesteerde bij die gelegenheid tegen de verkoop van de kerk – ‘ik was de pastoor’, zegt Raphaël. Zelfs wie niet gelovig is, ziet met hartzeer de toekomst tegemoet, hoopt dat de kerk als plek voor optredens in gebruik kan blijven. ‘Misschien moeten we ze met het dorp kopen,’ suggereert Tanja in de Casino. ‘Of er markt in houden’, vult Kaat aan. ‘We hebben hier geen ontmoetingsplek meer. Hier is zelfs geen plek voor kinderen om samen te spelen. Ik hoop dat we in het zog van de betonstop een ambitieuzere visie voor onze publieke ruimte ontwikkelen. Eentje waarbinnen het platteland niet herleid wordt tot iets om naar te komen kijken in het weekend.’

